

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

FACTORS AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL ADMINISTRATION UNDER
NAKHONRATCHASIMA PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 5

จิตติมารัตน์ สุวรรณโนบล¹
สัมมา รณิษฐ์²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 (2) ศึกษาระดับของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 (3) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นที่มีค่าความเที่ยงตรงรายข้ออยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเป็น 0.98 กับบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำนวน 327 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนทั้งสิ้นจำนวน 274 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 83.79 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป มีค่าสถิติที่เป็นความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณภาพของครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกข้อของแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน

2. ระดับของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนข้อการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่น ๆ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เรียงลำดับตามความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพยากรณ์ ประกอบด้วย การบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา (X_9) กระบวนการจัดการเรียนการสอน (X_6) ความสัมพันธ์กับผู้บริหารและชุมชน (X_8) การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ (X_5) และระบบการสนับสนุนทางวิชาการ (X_7) ตามลำดับ โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 66.00 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ ± 0.321

3.1 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.653 + 0.276X_9 + 0.177 X_6 + 0.116 X_8 + 0.162X_5 + 0.126X_7$$

3.2 สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z = 0.301Z_9 + 0.172 Z_6 + 0.141Z_8 + 0.172Z_5 + 0.139Z_7$$

คำสำคัญ : ปัจจัย ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Abstract

The purpose of this research was: 1) to study the level of the factors related to effectiveness of school administration ; 2) to study the level of effectiveness of the school administration; and 3) to study the factors in affecting the effectiveness of school administration under Nakhonratchasima Primary Education Service Area Office 5. 274 questionnaires with 0.98 reliability and 0.8-1.00 line items validity were sent out. 274 (83.79 percentage) of them were completed. The data was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follows:

1. The factors was related to effectiveness of the school administration overall and in every aspect at the high level, moreover all items of each aspect were at the high level too.
2. The level of effectiveness of school administration overall and in every item was high.
3. The factors affecting to effectiveness school administration were consisted of : the change management (X_9), learning and instruction process (X_6), parents and community relation (X_8), strategic administration (X_5) and academic supporting system (X_7) respectively which predicted to school effectiveness at 66.00 percentage with standard error ± 0.321

The regression equation or predicting equation in raw scores was the following:

$$Y = 0.653 + 0.276X_9 + 0.177 X_6 + 0.116 X_8 + 0.162X_5 + 0.126X_7$$

The regression equation in standard scores was the following:

$$Z = 0.301Z_9 + 0.172 Z_6 + 0.141Z_8 + 0.172Z_5 + 0.139Z_7$$

Keyword : Factors/ Schools Effectiveness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในมาตรา 39 โดยกำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มปป. หน้า 24) ดังนั้น การบริหารงานในแต่ละสถานศึกษาแต่ละแห่งให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลจึงมีความแตกต่างกันด้วยสาเหตุและปัจจัยต่างๆ มากมายหลายประการ

การบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล หมายถึง การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พัฒนานักเรียนให้มีเจตคติที่ดีและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม (Hoy and Miskel, 2001, 297-307) เพราะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ อาทิ กระบวนการบริหารของผู้บริหาร คุณภาพนักเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลงการสนับสนุนด้านต่างๆ โครงสร้างองค์การ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายใน ความผูกพันต่อองค์การ แรงจูงใจการติดต่อสื่อสาร และการปรับปรุงองค์การและนวัตกรรม ดังงานวิจัยของสมชาติ มณีวรรณ (2551)

ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิคมการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กเรียงลำดับความสำคัญตามสมการพยากรณ์ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลง การสนับสนุนด้านต่างๆ และกระบวนการบริหารของผู้บริหาร ญาณิศา บุญจิตรี (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 8 ปัจจัย ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายนอก นโยบายการบริหาร และการปฏิบัติ โครงสร้างองค์การ คุณภาพบุคลากร ลักษณะงาน ลักษณะผู้รับบริการ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมองค์กร ร่วมกันอธิบายประสิทธิผลองค์กรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ร้อยละ 88.00 และ นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง (2552) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าประสิทธิผลองค์กรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากถึง 4 ด้าน โดยในด้านความสามารถในการรักษาแบบแผนวัฒนธรรม มี

ประสิทธิผลสูงสุดรองลงมาคือด้านความสามารถในการบรรลุเป้าหมายด้านความสามารถในการบูรณาการและด้านความสามารถในการปรับตัว ตามลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลองค์การของสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ปัจจัยสามารถทำนายประสิทธิผล ได้ร้อยละ 99.70 ปัจจัยระดับบุคคลสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมากที่สุดร้อยละ 99.30 รองลงมาได้แก่ ปัจจัยระดับนโยบายการบริหารและการปฏิบัติปัจจัยระดับสภาพแวดล้อม และปัจจัยระดับองค์กร ตามลำดับและเมื่อพิจารณาขนาดและทิศทางรายปัจจัย ที่ส่งผลทางบวกแต่ละปัจจัยพบว่าโครงสร้างองค์การ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมภายใน ความผูกพันต่อองค์กร แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร และการปรับองค์การและนวัตกรรม ปัจจัย ที่ส่งผลทางลบแต่ละปัจจัยพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอก

การสนับสนุนผลการปฏิบัติงานการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำ ตามลำดับ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดทั้งสิ้น รวมทั้งสิ้น 222 โรงเรียน ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการการศึกษาในอำเภอคำนูนตด อำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอขามสะแกแสง อำเภอพระทองคำ และอำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 อาจพิจารณาได้จากตัวชี้วัดที่เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นผลการทดสอบระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-Net) ปรากฏผลดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2550-2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

สาระการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ย				
	ปีการศึกษา				เพิ่มหรือลด ร้อยละ
	2550	2551	2552	2553	
ภาษาไทย	36.66	44.87	42.11	29.13	-12.98
คณิตศาสตร์	50.02	48.10	46.09	32.13	-13.96
วิทยาศาสตร์	51.77	55.16	44.12	38.84	-5.28
ภาษาอังกฤษ	39.83	42.55	41.19	17.40	-23.79
สังคมศึกษา	ไม่สอบ	ไม่สอบ	38.92	45.52	6.60
สุขศึกษา และพลศึกษา	ไม่สอบ	ไม่สอบ	66.52	54.32	-12.20
ศิลปะ	ไม่สอบ	ไม่สอบ	49.55	40.37	-9.18
การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	ไม่สอบ	ไม่สอบ	55.93	50.01	-5.92
รวม ทุกกลุ่มสาระ	44.57	49.38	48.05	38.47	-9.58

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 (2554)

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปีการศึกษา 2550-2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมทุกกลุ่มสาระมีค่าเฉลี่ยลดลงร้อยละ 9.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระจะพบว่า มีค่าเฉลี่ยลดลงเกือบทุกกลุ่มสาระ ยกเว้น กลุ่มสาระวิชาสังคมศึกษาที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 6.60

จากที่นำเสนอมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ มากมายที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ประกอบกับข้อมูลที่ยังชี้ถึงผลการทดสอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ที่เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งในประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่ยังเป็นปัญหาต้องได้รับการพัฒนาต่อไป ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จึงสนใจที่ศึกษาว่าปัจจัยหรือองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะนำไปใช้ในการกำหนด พัฒนา หรือปรับเปลี่ยนลักษณะองค์ประกอบดังกล่าวให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5
2. เพื่อศึกษาระดับของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นให้เกิดประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาที่สูงขึ้น
2. สามารถใช้องค์ประกอบที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดการวางแผนกลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติงาน

สมรรถภาพหรือคุณสมบัติของผู้บริหารและครูที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการ เพื่อให้เหมาะสมในการที่จะพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 2,168 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำนวน 327 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจัดแบ่งโรงเรียนจำนวน 222 โรงเรียนตามขนาดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กตามลำดับ แล้วทำการเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรในแต่ละโรงเรียน จากนั้นจึงทำการสุ่มโดยการจับฉลากเพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นมาตรวัด (Scale) 5 ระดับ โดยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตามเทคนิค CVI มีค่าระหว่าง 0.8-1.0 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach) มีค่า 0.98 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูจำนวนทั้งสิ้น 327 ฉบับ ได้รับกลับคืน ตรวจสอบจำนวน ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลจำนวน 274 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 83.79 แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences) ด้วยสถิติเป็นความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านคุณภาพของครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการบริหารการ

เปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกข้อของแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูและบุคลากรในสถานศึกษาต่างๆ ได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งจากหน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดที่มีการจัดฝึกอบรมครูในกลุ่มสาระต่างๆ และการพัฒนาตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เป็นกระแสของเทคโนโลยีในสังคมรอบตัวที่ต้องเปิดรับและปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหลากหลายเพื่อความทันสมัยจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ส่งผลให้ครูและบุคลากรมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ส่วนการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นเป็นกระบวนการบริหารที่สถานศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิทยาการที่รวดเร็ว และมีลักษณะเป็นพลวัตรที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจนอาจจะทำให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ที่เป็นพื้นที่รอบนอกที่มีบริบทต่างจากพื้นที่ในตัวเมืองจังหวัดนครราชสีมาปรับเปลี่ยนการบริหารให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงได้น้อยกว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่อื่นๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาติ มณีวรรณ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานครราชสีมา เขต 5 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนข้อการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นสังคมชนบท มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับท้องถิ่นและชุมชนที่เป็นที่ตั้งมีความร่วมมือกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างใกล้ชิด โรงเรียนจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ หลากหลายมากมาย ในขณะที่สถานศึกษาบางแห่งอาจจะมีข้อจำกัดในการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และการสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างเพียงพอเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีข้อจำกัดตามไปด้วยจึงปรากฏค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับของประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนข้อการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เป็นสังคมชนบท มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับท้องถิ่นและชุมชนที่เป็นที่ตั้งมีความร่วมมือกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างใกล้ชิด โรงเรียนจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วยกิจกรรมต่างๆ หลากหลายมากมาย ในขณะที่สถานศึกษาบางแห่งอาจจะมีข้อจำกัดในการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และการสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างเพียงพอเหมาะสม ส่งผลให้การผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีข้อจำกัดตามไปด้วยจึงปรากฏค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ

กับข้ออื่นๆ ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญณรงค์ แสงสว่าง (2549) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงตรา เขต 2 พบว่าประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงตราเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของมาปูโต (Maputo, 2004) ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลและการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในประเทศที่กำลังพัฒนา : ตัวอย่างของเคปเวสต์ ในประเทศโปรตุเกส ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน ภาวะผู้นำและการนิเทศการสอน ความสามารถในการสอน พฤติกรรมและทัศนคติของครู เช่นเดียวกับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอและงานวิจัยของลู (Liu, Shujie, 2006) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลของโรงเรียนในประเทศจีน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลที่ตั้งอยู่ในเขตชนบทและเขตเมืองมีความแตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นเป็นมิตรร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองว่าความคาดหวังเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จจะแตกต่างกันสำหรับโรงเรียนในชนบทและในเมืองของจีน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 เรียงลำดับตามความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพหุคูณ ประกอบด้วย การบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ และระบบการสนับสนุนทางวิชาการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าวล้วนเป็นกระบวนการ กิจกรรม และระบบสนับสนุนการจัดและบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำคัญ เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดดำเนินการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ อย่างมีคุณภาพทั้งสิ้น จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นต่อประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นนอกเหนือจากปัจจัยอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌูนิซ บาวดี (2550) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการตามความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนสองภาษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับรายด้านดังนี้ด้านลักษณะนโยบายการบริหารและการปฏิบัติด้านลักษณะของสภาพแวดล้อมด้านลักษณะของบุคลากรและด้านลักษณะขององค์การและ

งานวิจัยของสมชาติ มณีวรรณ (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานิผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กเรียงลำดับความสำคัญตามสมการถดถอยหรือสมการพยากรณ์ประกอบด้วย คุณภาพนักเรียน การบริหารการเปลี่ยนแปลงการสนับสนุนด้านต่างๆ และกระบวนการบริหารของผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรควรให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดและบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สามารถปรับปรุงการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้ทันสมัยทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและส่งผลต่อประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจ ให้ความสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงโดยสร้างความตระหนัก การร่วมกันวิเคราะห์วางแผนแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ ติดตามประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

1.3 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนทรัพยากร และการสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่างๆ อย่างเพียงพอเหมาะสมในกระบวนการดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีมาตรฐานสูงขึ้น

1.4 สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาที่เป็นข้อค้นพบ ได้แก่ การบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอนความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ และระบบการสนับสนุนทางวิชาการ ไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดคกกฎเกณฑ์ นโยบาย หรือพัฒนาเป็นตัวชี้วัดการปรับเปลี่ยนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิผลสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและตรวจสอบผลการวิจัยเชิงปริมาณ

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ในเขตพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิผลในบริบทของสังคมเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

รายการอ้างอิง

- จิธา บุญมา (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรวรรณ ขรภูมิ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนคาทอลิกสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- นฤทธิ์ แสงสุขสว่าง. (2552). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สัมมา รชนีรัชย์. (2553). เอกสารคำสอนหลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5. (มปป.). ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O - NET) ปีการศึกษา 2550-2553. (ฐานข้อมูล).
- อัญชรา วริทธิ์ (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1-3. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เอื้อสุรีย์ ปกรณ์มณีกุล. (2555). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนอนุบาลสองภาษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Krejcie R.V. & Morgan D.W. (1970).Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3) : 607 – 610.